Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U000652

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-07-2017

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хижняк Олександр Володимирович
2. Khyzhniak Oleksandr Volodymyrovych

Кваліфікація: к. соц. н., 22.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 22.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія соціології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-06-2018

Спеціальність за освітою: Соціологія

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 17.127.02

Повне найменування юридичної особи: Класичний приватний університет

Код за ЄДРПОУ: 19278502

Місцезнаходження: вул. Жуковського, 70-б, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 04.21.51, 04.01

Тема дисертації:

1. Колективні дії в умовах трансформації соціальних практик.

2. Collective actions under the conditions of social practices transformation

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено соціологічну концептуалізацію колективної дії як дискурсивного та соціального феномена, розроблено цілісну концепцію колективної дії, що враховує сучасні зміни в соціальних практиках і пояснює їхню трансформацію через креативний потенціал колективної дії. Виокремлено спільні риси між різними науковими підходами до вивчення колективної дії, а саме: практична спрямованість досліджень; прагнення дослідників технологізувати наукове знання про колективну дію; вивчення колективного суб'єкта й колективної поведінки стосовно конкретної сфери людської діяльності. Обґрунтовано необхідність сформувати на основі міждисциплінарного підходу інтегративне знання про колективну дію, що базується на соціологічній уяві. Запропоновано авторську тривимірну модель колективної дії, в якій остання розглядається як форма існування й засіб збереження маси в трансформації соціальних практик і представлена як ситуація, як процес, як система. На основі переосмислення витоків і характеристик колективної дії виявлено основні тренди її розвитку. Запропоновано авторську класифікацію колективної дії

за її типами, формами, рівнями реалізації. Розкрито роль колективної дії в процесах трансформації соціальних практик через соціальну мобілізацію. Доведено, що конструктами масової мобілізації в соціальних практиках стають, по-перше, колективна ідентичність, яка задає межі колективної дії, відрізняє її учасників і неучасників; по-друге, колективна солідарність, яка надає стійкої мотивації на колективні дії; по-третє, довіра, яка в колективній дії покликана інтегрувати її учасників. Констатовано пізнавальні можливості концепції при аналізі ролі колективних дій у трансформації освітніх, трудових, міграційних практик. Виявлено блокатори креативних дій у цих практиках, що може стати основою розробки відповідної державної соціальної та гуманітарної політики. Розкрито проблеми мобілізації громадянських ініціатив, введено поняття «проблемні громадянські ініціативи». Ключові слова: колективна дія, соціальна практика, соціальна дія, креативна дія, індивідуальне – колективне, візуальний обрис колективної дії, колективна ідентичність, колективна солідарність, довіра, масова мобілізація, колективна пам'ять, колективна реакція, громадянські ініціативи.

2. In the thesis, a sociological conceptualisation of collective action as a discursive and social phenomenon was carried out. The scientific novelty of the results obtained is that for the first time in sociology an integrated concept of collective action was developed, and the results of the concept's empirical testing on the example of some of the most relevant social practices of contemporary Ukrainian society were demonstrated. The most important results of the work are: 1) the author's three-dimensional model of collective action, in which it is considered as a form of existence and a means of preserving the masses in the transformation of social practices and is presented as a situation, as a process, as a system that has allowed deepening the scientific understanding of this phenomenon; 2) on the basis of rethinking of origins and characteristics of collective action the main trends of its development have been defined; 3) the role of collective action in the processes of transformation of social practices through social mobilisation has been found out. The work proves that the structures of mass mobilisation in social practices become, firstly, collective identity, which sets the boundaries of collective action, distinguishes between its participants and non-participants; and secondly, collective solidarity, which provides a solid motivation for collective action; and third, trust, which in a collective action is designed to integrate its participants. Such an approach can become a theoretical basis for the development of social technologies of mass mobilisation in various social practices; 4) the visual component of collective social action, which allows to record the activity of its manifestations, has been characterised. The main trends in the development of collective action include the following: 1) approval of the notion of collective action sociality; 2) the liberation of social theory from the rationality dictation in explaining social action, both individual and collective; 3) awareness of the heuristic possibilities of the creative action concept; 4) subject to the preservation of external regulation of collective action, the limits of the freedom of its construction are expanded due to the fact that the inclusion / exclusion into a collective social action becomes predominantly the result of an individual decision of its actors; 5) awareness of the limited activity of actors operating in the social space; 6) activation of collective actions at the level of local social practices; 7) a new vision of the nature, forms, types of collective action, which «street democracy» has brought to the sociological theorising. The ratio criteria of individual and collective in social practices have been developed. The most up-to-date current confrontation in the interaction of individual and collective in the process of transformation of social practices is highlighted. The most up-to-date current confrontation in the interaction of individual and collective in the process of transformation of social practices is highlighted: 1. The value of individualism and collectivism as life values. 2. The value of individual and collective rights. 3. The value of individual and collective liability. 4. The value of individual and collective solutions. 5. The value of individual and collective memory. 6. The value of individual and collective identity. An individual becomes a collective resource provided that individuals are aware of common interests and are willing to take collective action to implement them. Conceptualisation of the role of collective memory in the deployment of collective action as events, as situations as systems has been carried out. The author's classification of collective action offered is based on its types, forms, implementation levels. On the basis of the generalisation of various types of social actions (and collective actions as their varieties), the author proposed a typology of collective action according to the following criteria: according to normativity; by institutionalisation (institutionalised and non-institutionalised); depending on

the level of social (actual and virtual); according to the target orientation (instrumental and communicative); by scale (local and global); the predictability of consequences (predictable and unpredictable), subjectivity. Deepening the idea of the collective action characteristics, among which can be mentioned: temporality, visuality, controllability, emotional infections. The basic elements of a controlled collective action have been characterised. These include: purpose, norms, support by the leadership structure, process technology, individual actions integration into the collective ones through the mechanism of this integration. Controlled impact on collective action makes the latter predicted and manageable. The spectrum of controlled parameters of collective action depends on the type and scope of its implementation. The controlled area in

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бакіров Віль Савбанович
2. Bakirov Vil S.

Кваліфікація: д. соц. н., 22.00.01, 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бакіров Віль Савбанович
2. Bakirov Vil S.

Кваліфікація: д. соц. н., 22.00.01, 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Катаєв Станіслав Львович
2. Kataev Stanislav Lvovich

Кваліфікація: д. соц. н., 22.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каменська Тетяна Григорівна
2. Kamenskaya Tetyana Hrigorievna

Кваліфікація: д. соц. н., 22.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ручка Анатолій Олександрович
2. Ruchka Anatoliy Oleksandrovich

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Зоська Яна Володимирівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Зоська Яна Володимирівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.